

MAGYAR KURIR.

Bécs, Kedden, Februarius' 15dikén, 1825.

Nagy Britannia.

A' Parlamentum' ülései Februarius' 3-dikán délután kinyitattak. A' Király maga, folytában tartó egészségtelenkedése miatt, személyesen meg nem jelenhetvén, Biztosságra bízta a' kinyitást, melynek tagjai ezek voltak: a' Lord Cancellarius, a' Canterbui Érsek, 's Westmoreland, Harrowby, és Schaftesbury Grófok. A' Lord Cancellarius illy Kinyitó Beszédet olvasott-fel: —,

„Lordjaim és Uraim! Ó Felsőge nekünk megparancsolta; hogy azon örömet nyilatkoztassuk-ki, melyet azért érez, hogy az a' közönséges boldogság folytában tart 's előre haladó lépésekkel megerősedik, melyhez néktek Ó Felsőge az utóbbi Parlamentumnak kinyitatasakor szerencsét kívánt vala. A' mi Historiánkban soha se fordult olly időszakokhoz, melyben ezen Országnek minden nagy hasznai illy előmeneteles állapotban lettek volna; avvagy midőn a' boldogság és megelégedés a' Britannus birodalom' lakosainak minden részeire így mértékkel kiterjedett volna.

„Nem kevésbé neveli az Ó Felsőge megelégedését az, hogy Irlandia az Orzágnak közönséges boldogságában részesül. Azon erőszakoskodások, melyeknek elnyomattatására Ó K. Felsőgének kezébe az utóbbi Parlamentum' üléseiben rendkívül való telyes hatalmak adattak vala, már olly mértékben megszűntek, hogy ezen telyes hatalmaknak nagyobbára minden Kerületekben, a' melyekre fordított vala, lett megszűntetődése, hel-

lycsnek találtatott; A' mesterségi szorgalmatoskodás és kereskedési próbatételek, a' Birodalomnak ezen részében is siető lépésekkel terjednek. Annyival is inkább lehet tehát fájlalni, hogy Irlandia-ban olly Egyesületek formálódtak, melyeknek eszelekedoik telyességgel meg nem egygyeznek a' Constitúciónak lelkével, 's a' melyek a' magok felmérgetése, tüzeskedése, 's egymás ellen való torsalkodása által a' Státus' nyugalma veszedelmezteszik 's a' nemzet' állapotjának jobbúlását kérelmetlik. Ó Felsőge az Uraságtok bölcseségébe helyhezteszi bizodalma az eránt, hogy ezen veszélyeknek elharittatása közvetlenül eszközök vesznek elé. Ajánlja Ó Felsőge, hogy azon vizsgálódásokat is vegyék ismét elé, melyek az utóbbi ülésekben Irlandiára nézve megrendelettek vala.

„India' csendességének felbeszakadását tiszta szívvel fájlalja Ó Felsőge, mely a' Birmánok' Országlószékének minden ingereltetés nélkül lett réánktámadása 's mértéklotlen erőszakoskodása által történt. Mindazáltal csakugyan megnyugtatasára szolgál Ó Felsőgének, hogy jelentheti, hogy az azon Földi Hatalmasságok közzül más egy se' nyilatkoztatott-ki ellenünk semmi féle barátságtalanságot, és hogy a' mi azon Földön szolgáló fegyveres seregink a' fennforgó ellenségeskedésnek nem soká lejendő elvégeztetése eránt minket legjobb kinézésekkel biztatnak.

„Alsó Házbéli Uraim! Ó Felsőge nekünk megparancsolta, hogy adjuk tudotokra, hogy a' folyó esztendőre ki-

vántató költségeknék felszámláltatása, haladék nélkül terjesztődjék előtekbe. India' állapotja 's az Ó Felsége egyéb külső birtokainak némelly részeivel összszecsatoltott környülállások, katonai erőnknek némimémü neveltetését olkerülhetetlenül szükségessé teszük. De örvend Ó Felsége, hogy egyszersmind azt is mondhatja néktek, hogy költségeinknek ezen nevedése mellett is jövedelmünknek virágzó állapotja 's előre haladó nevedése azt okozzák, hogy az Ó Felsége hatalmában álljon az, hogy a' nemzeti Industriának új könnyebbüléseket 's a' Státus' terheinek kissebbüléseket adhasson.

„Lordjaim és Uraim! Ó Felsége nékünk megparancsolta, hogy adjuk tudtokra, hogy a' maga Szövetségescsőtől 's általjában minden Fejedelmektől és Státusoktól, az ő erántunk és egymás eránt való békességes indulatjok felől folytatban való bizonyításokat vett; és hogy Ó K. Felsége a' maga részéről folytatban mindent megteszen, hogy a' közönséges csendesség fenntartattathassék.

„Azon alkudozások által mellyeket az Ó Felsége Nagykövetje Konstanczinápolyban az Orosz és Ottomannus birodalmak között illy sokáig folytatott, végrezetre barátságosan eligazittattak.

„Azon Kötésnek Copiáji, mellyek Dániával és Hannoverával, az ezen Státusok és Nagy Britannia között fennálló kereskedési összszecsatolódásnak megjobbítására nézve tétettek, előtekbe fognak terjesztetni.

„Svétziával a' Rabszolgakereskedésnek hathatósabb elnyomattására nézve Kötésre léptünk, ezen Kötésnek Copiáját is azonnal előtekbe adattatja Ó Felsége, mihelyest annak Ratifikáltatása kicseréltetett.

„A' mi azon Kötésnek Rátifikáltatását illeti, mellyet tavaly az Észak-Amérikai egyesült Státusok' Országlószékével ha-

sonlóképpen a' Rabszolgakereskedésnek eltöröltetésére nézve készítettünk, ezen tekintetben néhány nem vélt nehézségek fordultak elé: hanem olly bizodalom találja Ó Felségét, hogy ezen nehézségek a' legközelebbi alkalmatossággal nem fogják illy jó czelzásoknak elérhetését meggátolni.

„Ó K. Felsége a' maga Országlószékének régibb Nyilatkoztatásaival megegyezőleg olly eszközöket vett elé, hogy azon Kereskedési összszecsatolódásokat, a' mellyek a' mi Országunk 's azon Spanyol-Amérikai Státusok között eddig fennállottak, a' melly Státusok, mint a' dolog mutatja magát, az ő Spanyol Országló való elválásukat már végre-hajtottak 's függetlenségeket megfundáltak, megerősítettse. Megparancsolta Ó Felsége, hogy az ezen tárgyat illető alkudozásoknak, bizonyosság leveleknek, Copiájok, adattassanak előtekbe.

„Ó Felsége el nem mellőzheti azt, hogy ezen alkalmatossággal a' mi mezői gazdaságunk' előmeneteles virágzásához, melly a' közönséges boldogság' talpköve, néktek szerencsét kívánjon.

„A' kereskedés háros akadályainak elháríttatása, mellyet Ó Felsége már végre hajtott, legiobb következéseket vont maga után, 's reménséget nyújt ahhoz is, hogy az egyéb e'féle akadályok eltávoztatásának is hasonló jótérvő következései fognak lenni, 's obajtja Ó Felsége, hogy adjuk tudtokra Uraságtoknak, hogy Ó Felségének azon munkás és foganatos partfogásához, mellyel a' kereskedésnek kiterjedését elősegélleni iparkodik — a' melly kereskedés az Isteni Gondviselésnek segédelmével, a' mi Országunk' erejének és hatalmanak egyik fontos Elementuma, 's egyszersmint az emberi nemzet' kíméltetésének és boldogságának is nagy mértékben való előmozdítója — számot tarthatnak Uraságtok.“

Spanyol Ország.

A' Párisi Csillaghoz megküldötte vami levelezője a' Madridi Ujságot, a' melly Jan. 20-kán jött-ki, 's egy levelet is küldött mellette. Ezen levél arról nevezetes, hogy azt fejezi-ki, miként fogadta a' Spanyol Országlószék az Angliai Minisztériumnak azon lépését, melly szerént ez, az anyaországtól elszakadott Spanyol-Amerikai Státusok között néhányknak független szabadságát megismerte. Több tekintetben fontosnak tartjuk ezen levelet, melyre nézve egészen ide tesszük; mint következik: —

„Madrid Jan. 21-kén. Itt küldöm a' Madridi Udvari Ujságnak tegnap kijött darabját, melyben Amerikáról fontos tudósítások találhatók. A' Spanyol Országlószék már régóta semmi nevezetes dolgot ki nem adott az Amerikában folyó környülállásokra nézve. A' volt feltett célja, hogy mind addig mélyen halgasson, míg azon eszközök, mellyek ezen véghetetlen kiterjedésű plánta-tartományokra nézve elővételtek, az esztendőnél régebben elintéztetett plánumot ki nem fejtik, a' melynek intézetei úgy voltak tételtetve, hogy a' régibb békeségi systemán teljes változást okozzanak: hanem Nagy Britannia-nak azon határozása, hogy Spanyol Amerika' egy részének függetlenségét megismerje, arra indította a' Spanyol Országlószéket, hogy ezen Anglia által megismertetett Spanyol tartományoknak állapotjokat tárgyzó tudósításokat az Udvari Ujságban most közönségesé tétesse, mint azokat ezen Ujságnak fenn említett darabjában ki is hirdettette, a' mellyek az itt következő környülállásokat foglalják magokban: “

„Midőn a' Király Kádiks ből megszabadított, egygyik első gondját azonnal a' maga tengeren-túl-lévő tartományainak állapotjára fordította, és ezen tárgy

több rendbeli kabinéti tanácskozásokban megfontoltatott. Bizonyos tudósítások érkeztek vala a' felől, hogy az Amerikai elpártolt tartományokban nagyon sokan találtassanak olyanok, kik az anya-ország-hoz szítanak. Erre nézve Biztosokat küldött oda az Országlószék, kik az anya-ország-hoz szító részeket telyesen egygyesítenék 's arra vennék, hogy addig is dologhoz nyuljanak, míg majd későbbre fegyveres sergek küldetethetnek segítségke, hogy iparkodásoknak győzedelmeskedés legyen a' kimenetele.

„Ezen plánumnak resultatuma a' lett vala, hogy a' Mexikói Royalistáktól már egy fél esztendőnél régebben, 's a' mult Septemherben 's October' elején Bogotából és Caraccásból is, megérkeztek vala Spanyol Országba a' Deputatusok. Mind ezek igen jól készült 's kétségbehozhatatlan történetek által bizonyított irásokkal megmutatták azt, hogy ezen elpártolt tartományokban telyesen és könnyen ki lehetne az anya-ország-hoz való visszaállást eszközlejni, mint hogy ott sok bűnhődést, ragadozást és pusztítást követték-el a' Revolúziósok, minthogy minden féle rendű és rangú embereket retentő inségre juttattak, 's a' változástés a' régi boldogságnak visztérését közönségesen mindenek ohajtják. A' revolúziót csak néhány papok csináltak volt, a' kik prédikállásaik 'spéldaadásai által a' népet elcsabították; ma pedig éppen a' papok azok, kik az anya-ország-nak ügyét védelmezik.

„Tudva van mit tettek a' papok Spanyol Országban a' Cortesek' Constitúziójának semmivé-tetésére: ebből kihozni lehet, hogy még mit véghez vihet a' pap-ság Amerikában. A' La-Sernátol Peruból érkezett Követek részint azon ármádanak hódolását hozták-el Király Ó Felségéhez, a' melly magát eddig illy nagy megkülömböztetéssel viselte, részint azon Vezérekét, kik a' magok katonai talen-

tomjokról, bátorságokról, és hűségjükről illy sok bizonyosságot mutattak. Ezek semmi egyéb segítséget nem kérnek az anyaországtól, hanem csak hogy olyan tengeri erőt küldjön a' Csendes tengerre, melly az Insurgenseknek itt lévő tengeri erejénél erősebb legyen; a' melly esetben arra ajánlják magokat, vagy kezességet vállalnak a' Vice-Király' nevében magakra az eránt, hogy Perut meg fogják az anyaországnak tartani. Azt is mondják ezen Követek, hogy ha talám a' hadi szerencse kedvezni találna is Bolívarnak, a' melly éppen nem gyanítható, még ez is csak szempillantatig tartó szerencse lehetne reá nézve, mint hogy ő a' győzedelmeskedés által magát úgy elgyengítene, hogy az után semmi több hadi próbákat nem tehetne egy olly országban, mint Peru, hol ő a' maga hűnhódésci által magát a' lakosok előtt nagyon gyűlölségesse tette.

„Mondják továbbá ezen Követek, hogy Perunak környüállásait senki jobban nem esmerete, mint Generális San-Martin, a' ki által látván azt, hogy ezen Országban a' revolúziós-systemát állandóvá tenni, lehetetlen, végezetre olly fogás alatt, hogy Bolívarral nem egyezhet, magát elvonta a' világ' szemei elől. Ha Bolívar mostanság csak egyszer megtalál verettetni, ő nem fog többé semmi segedelem-kütfőre találni; ő már azon dicsőség' sugarait, mellyek az ő fejét Columbiában, a' hazájában, körül vették vala, már különben is elvesztette, s egy az ő alatta lévő Vezérek között, Generális Paecz, csak azt várja, hogy Bolivárt valamelly szerencsétlenség érje, azonnal ki fogja ragadni kezéből az Elölülőséget. Ezen erősítést egy szájjal vallják a' Caraccásból érkezett Követek, a' kik ezen selyül arról is meggyőződötteknek lenni mondják magokat, hogy Paecz Generálison kívül mások is fognak találatni, a' kik Bolivártól el fognak állani.

„Mind ezek az egymás után Spanyol országba érkezett tudósítások jó talpkövelen épült reménséget gerjesztettek vala fel a' Spanyol Országlószékben az eránt, hogy a' maga Amerikai dolgának szerencsés resultatumát érheti, a' nélkül, hogy még most néhány hadi hajóknál egyéb hadakozó erőt kénytelenítessék oda küldeni: a' midőn éppen ezen szempillantatban veszi az arról való tudósítást, hogy Anglia az Amerikai Spanyol plánta-tartományoknak függetlenségét meg esmerete!

„Ezen hír aanyival váratlanabb vala, hogy jól tudta a' Spanyol Országlószék, hogy valamint a' Spanyol ügy az Anglus Kabinet előtt is jól tudva vala, hogy Spanyol Országra nézve melly kedvezők volna az Amerikában a' kinevezések, és hogy a' Royálista résznek a' Papsággal való egyetértése mi némű resultatummal biztathatná a' maga befolyása által Spanyol Király Ö Felségét. A' Spanyol Ministerek nem tudják azt, hogy minémű tudósításokat tettek az Amerikába küldetett Anglus Biztosok Londonba az Anglus Országlószékhez: de tudják azt, hogy azon tartományokban semmi olly intézetet nem találtak, a' melly egy jól elrendeltetett Országlási systemához hasonlítana. De sőt inkább mindenütt ellenkezőt, és Fejletlenségnél egyebet semmit se' találtak, mint erről magokat Mexikóban több társaságokban tartózkodás nélkül kinyilatkoztatták, a' melly eszelekedetek által az ott-lévő Országlóktól magokra sok féle kedvetlen szemrehányásokat vontak.

„S még is éppen illy szempillantatban, s midőn a' Spanyol Országszéki kezében azzal éppen ellenkező tudósítások találtattak, mellyekről az Anglus Országlószék hirdette, hogy hozzá érkeztek volna, tévé ez, a' megismerési vég határozású lépést. Kétségbe hozhatatlan dolog az, hogy az Anglus Kabinetnek ezen lépése a' Spanyol Amerikai revolúziókat némínémű

hathatosságot (energiát) fog költsönözni; új bűnhődésekre fog alkalmatosságot szolgáltatni, 's az ott uralkodó inségeket-sokidőkre ki fogja terjesztetni. Hanem, hogy mi csoda resuttátuma fog ennek lenni, e nem maradhat sok ideig kétséges, mivel hogy a Spanyol Papság az, a' melly magáról azon Amerikai tartományokban, mellyeket Spanyolok laknak, a' gyűlölséges jármot elvetni iparkodik."

Közép Amerika.

Azon új Respublikának Országlószeke, a' melly magának az ő fekvésére való tekintetből: „Közép Amerikai egyesült Státusok“ nevezetét adta, 's a' melly Státusok éppen Mexikó és Columbia között fekszenek, 's illy neveket viselnek, Chiapa, Costanika, Nikaragua, Honduras, San-Salvador, Guatimala, Quesaltenango — ezen Respublikának Országlószeke, mondánk, egy Végzést adott volt ki még 1824-ben Jan. 22-dikén 's 28 Czikkelyekből áll, mellyek az ezen Respublika' földjén letelepedő embereket 's familiákat tárgyzó rendszabásokat foglalják magokban. A' Londoni Kurir nagyon magasztalja ezen rendszabásokat, 's azt mondja, hogy sok bölcsesség találtatik benne, 's jó következeiseik fognak lenni idővel a' Respublikára nézve. A' letelepedőknek, kivált a' házasoknak, igen kecsegtető ígéretek tétettek: —,

„Minden ember telyes polgári just kap, mihelyest kér, 's az után birhat földet és bányákat. Minden letelepedő kap 1000 négyszeg rúd földet, a' mellyért 20 esztendeig semmi adót nem fizet. Minden mező munkához szükséges máv-szert vámfizetés nélkül szabad bevinni. Minden három familia kap, ha együtt teledig-le, egy kerületet, a' melly városi jussal fog birni, mihelyest magokat ezen famaliák arra elkötelezik,

hogy a' tartományi Országlás által meghatározatandó időszakasz alatt azon kerületbe tizenöt, házas életet-élő pár embert le fognak telepíteni. Az illy kerület semmi monopoliummal, semmi eldeltől, 's bérfizetéstől való adóval nem terheltetik. Rabszolgát (Sklávot) nem lehet bevinni, mint hogy ha eddig Rabszolga volt is valaki. azononnal szabad ember, mihent a' Respublika' földjére a' lábát beteszi. A' melly férjfiú valamely ezen földön találtató eredeti lakos aszszony-embert feleségülveszenkét portzió földet kap örökségül. A' letelepedők a' magok' földjeiket, minelkutatánna megmivelték, ha tetszik eladhatják, 's magok a' Respublika' földjéről eltávozhatnak. Haláljok törtévnén, ha vagyonaikat el nem testálták, idegen országban találtató rokonaik kapják örökségül mindeneiket.

Portugallia.

A' Párisi Csillag szerint a' Portugallus Király a' Ministériumát megváltoztatta 's mások által cserélte-fel. Némellyiket az eddig volt Ministerek között az idegen Udvarokhoz Követeknek nevezte.

Franczia Ország.

A' Király Pichegrii Dénesnek, a' volt Genéralis testvére' fíjanak a' K. Familia' kaszájából 300 Frank penziót rendelt esztendőnként.

A' Rheimsi koronázásnak napja még nincsen meghatározatva; hanem a' készületek kettözött szorgalmatossággal tétettek. Azon fa-karok, mellyek a' nézők számára két emeletre a' templom hosszában két oldalrol építettnek, már nagyobbára készen vagynak. A' Király a' koronázást megelőző napon érkezik-meg oda. A' koronázási cerimonia öt órát tart; ezt követi az a' nagy Udvari Pompa, melynek al-

kalmatosságával a' Király egyedül eszik egy magas asztalnál, 's mellette az Ország' Nagy Tisztjei udvarolnak. Harmadik nap vissza tér Ő F. g-e, 's eléb ló-háton Saint-Remybe az Apátursághoz veszi útját, 's onnét ájtatosság' végzése után, Compiègne városán által Paris felé tovább ütozik. . .

Tudva van hogy Wilson Robertnek és familiájának nem szabad magokat Francia Országban meg mutatni. Ő néhány hónapokig Brüsszelben tartzkodvan, a' Francia Kabinéthez folyamodott, hogy engedné-meg, hogy véle lévő léányával együtt Calaisbe ütozhasson 's onnét a' gőz-hajón Angliába által evezhessen. De ámbár a' Parisi Anglus Követ is közbe tette magát érette, még se nyerhette-meg kérését, hanem léányával együtt Ostendébe menni és ott addig várakozni kéntelenített, míg a' szelek elcsendesedvén nem volt gőz-hajóra szüksége (Nem kell elfelejteni, hogy ez az a' Wilson, ki a' Francia Fő Postamestert, a' ki halálra ítéltetett volt, megölettetése előtt nem sokkal a' Parisi tömleczből mesterségesen kimenekedni segítette, 's az ölta néki megtiltatott a' Francia Országban való megjelenés).

Német Szövetség.

A' most mult Januarius' 27-dikén olly jelentést terjesztett az Elölülőség' a' Német' Szövetség' gyűlése' elejébe, hogy az Orosz Császári Szövetségi Követ Báró Anstett Ő Excellenciája, még tavaly Sept. 27-dikén egy Nyilatkozlatást adott volt néki által, melynek e' volt foglalata: —

„Az alólirt Ő Felségének a' minden Oroszok' Császáriának a' Fels. Német Szövetségnél lévő rendkívülvaló Követe és meghatalmazott Ministere, parancsolatot

vett, hogy adja tudtára a' Diátiának mint a' Szövetség' Organumának, hogy egy Végzés szerént, mellyet Ő Felsége a' minden Oroszok' Császára kiadatott, egy olly katonaszedés fog a' birodalomban véghez menni, a' milyen ott eddig is minden eszterdönként történni szokott volt. Ezen rekrutázás elkerülhetetlenné esik a' halandóság' törvénye és azon híjanosság miatt lett, melly az armádanál a' kiszolgált katonának elbocsáttatása által okoztatott. Semmi politikai tekintet nintsen ezen eszközzel össze csatoltatva. Mindazonáltal mint-hogy a' mi időnkben a' Kormányozószeknek semmi cselekedete el nem kerüli a' rossz akaratot, a' melly szüntelen készen áll a' gyanúnak és lármanak elterjesztésére, úgy ítéltetett, hogy ezen nyilatkozatást tenni szükséges légyen. Ő Felségének a' minden Oroszok' Császáriának minden igyekezete és kívánsága, melly a' békeségnek fenntartására céloz, eléggé esmeretesek ugyan, mindazonáltal, hogy annál is nyilvánosabbá tétessenek és hogy minden eltávoztatódjék, a' mi arra a' lélelemre alkalmatosságot szolgáltatathatna, hogy az Ő Cs. Felsége systemáján változás esett volna, történik ezenjelentés, olly kívánsággal, hogy ezt Báró Carlovicz úr, Sakszoniai Követ 's a' N. Diéta' Substitútus Elölülője, ennek elejébe terjessze.“

Végzete a' Sárdini Király és Főnök Császár között 1823-ban October' 25-kén készült Kötésnek: —

„Hasonló módon kell cseleddni azon Törököknek hátrahagyandó vagyonával is, kiknek a' Sárdinai Státusokban halála történhet; — 8. Azon veszekedések és perlekedések, mellyek a' Sárdinai alattvalók között a' Török Státusokban előfordulhatnak, az Ő nemzetjékbéli Követ és Consul által vizsgáltsanak-meg és gazit-

tassanak-el; azok a' perek és veszekedések pedig a' mellyek Sárdinai és az Ottomannus alattvalók között támodhatnak, Török törvények szerint, egy Sárdinai Tolmátsnak jelenlétében végeztesenek-el. Minden perek, mellyeknek tárgya a' 4000 Aspert félyül haladja küldetessék Konstanczinapolyba, és a' Szent Törvények szerint ítéltessek-meg; — 9. Azon Sárdinai alattvalóknak, kik az Ottomannus birodalomba menvén, ott kereskedési foglalatosságait csendességgel folytatják, ha csak valami bünt nem tesznek, a' Török Tisztviselők és Elöljárók semmi alkalmatlanságot ne okozzanak. Hanem, ha bünt tesznek a' Sárdinai alattvalók, így a' Sárdinai Ministernek és Consulnak tudtával 's jelenléteben ők is olly módon büntettesenek, mint hasonló esetben a' Török birodalomban lévő egyéb Európai alattvalók; — 10. Mikor a' tengeren a' két nemzetbeli hadi hajók össze találkoznak, barátsági szokott jeladások által köszöntsék egymást; és ha a' két nemzetbeli hadi hajók a' másik nemzetből való kereskedő hajókkal találkoznak, ezekkel legbecsületesebben és legbarátságosabban banni tartoznak. Mikor a' két nemzet között valamelyiknek kereskedő hajója a' másiknak kikötőhelyébe megérkezik, ott minden tekintetben ezen Ország rendelkezéseire tartozik szabni magát, — 11. Ha valamely Sárdinai alattvaló az Islamismusra, Török vallásra által-áll, ekkor őtet a' Sárdinai Tolmátsnak jelenlétében meg kell hallgatni, és ha ki világosodik, hogy kétségbe hozhatatlan adósság fekszik rajta, ekkor az ő adosságának tisztabahoztatása (liquidáltatása) s' Szent Törvények szerint essék; — 12. A' Sárdinai Consulok, Vice-Consulok 's egyéb Sárdinai alattvalók, a' kik kereskedésnek okáért a' Török birodalomba veszik útjokat, ott sem Charadsch sem Badsch sem e'féle egyéb

nevű adót nem fizetnek; — 13. Azon Sárdinai kereskedő hajók, a' mellyek kereskedésnek okáért a' Török birodalom kikötőhelyei felé eveznek, a' magok' tulajdon és nem más Hatalmasságnak zászlója alatt evezzenek; a' magok' zászlóját sem más Hatalmasság' hajójának, sem Raajanak (nem ottomannus vallású Török alattvalónak) által ne adják; az ő Sárdinai Felsőge' Ministerei, Consuljai, és Vice-Consuljai, a' Fényes Porta alattvalójának semmi Pátenseket ne adjanak, és őket sem nyilvánossággal sem titkon ne védelmezzék. Ezen principiumoktól nem szabad eltávozni; — 14. A' Sárdinai K. Felsőge' meghatalmaztatott Ministerének és Consuljainak, kik arra lesznek határozatva, hogy a' Fényes Portánál az egyéb Ottomannus Státusokban lakjanak, mind azok a' szabadságok, jusok, és egyéb kikötések megengedtetnek, mellyeket a' fennálló barátság megkíván, a' mellyekkel egyéb Hatalmasságoknak Agenseik a' Török birodalomban élnek; — 15. Minekutanna a' jelenlévő barátsági és kereskedési Kötés mind két résztől ráfifikáltatott, ezt azután semmi módon meg nem kell sérteni, hanem pontosan meg kell tartani és követni."

A' jelenlévő Aktát valamint ő Felsőge'nek a' Sárdinai Királynak úgy ő Császári Felsőge'nek az Oszmánok Császárjának részéről is a' fennálló rendtartások szerint, mind két résznek aláírása által meg kell erősíteni és ráfifikálni, és ezt az ő megkészlésének napjától számlálván négy hónapok alatt vagy ha lehet még hamarabb is, Konstanczinapolyban költsönösen ki kell cserélni, még pedig mind két részről, párosan és mind két részről megpecsételtve. Így történt Konstanczinapolyban Octob. 25-kén 1825-ban. Aláírta:

Strangford.

B é c s .

Ó Felségének a' Császárnak dicsősséges Születése napját e' h. 12-dikén ezen fő városban, valamint szintén a' Monarchiának minden részeiben Isteni tisztelettel 's a' Haza' legjobb Fejedelmének sokáig leendő megtartatásáért való tiszta szívből származott kegyes imádságokkal inneplették minden hűséges alattvalók. A' jádzó színeknek külső részeik különösen megvilágosíttatva lévén a' népnek ezen kedves éneke: Gott erhalte Franz den Kaiser! lelki felemelkedéssel közönségesen elénekeltetett, a' melly alatt a' jelenlőknek a' Haza' igen szeretett Atyja eránt viseltető érzékenységei legörvendezőbb részvétellel és megilletődéssel kinyilatkoztatták magokat. Sok magánosok, többféle jótévő cselekedetek 's házi csendes öröminnepek által szentelték ezen napot, a' melly minden hűséges alattvalónak, Szeretet, Hűség és legbecsesebb ohajtások' napja!

Magyar Ország.

Januárius 29-dikén meg halt Tiszteletes Tudós Nemes F á b i á n J o s e f Ú r Toth-Vasonyi Prédikátor és a' Veszprémi Egy-házi Megyének Esperestje hasznos életének 64-dik esztendejében, a' ki korán az író pályára fel lépven, nemzeti nyelven válogatott köz hasznú munkákat adott ki, u. m. 1) Raff természeti Historiáját a' kisdedek számára, rézre mettszett ké-

pellekkel. 2) Természet Tudományát a' köz-nép számára. 3) Chaptálnak a' Bortsinálásról, első kisded munkáját. 4) Prédikatori Tárház, mint Prédikátorok hasznára intézett folyó írást. 5) Chaptálnak nagy munkáját 2 kötetben, ugyan a' szőlő és bortermesztésről: 6) Columella paraszti Gazdaságát. — Mind ezekben jeles Tudományának, és a' nyelvvél tökéletesen bíró tehetségének ditséretes jeleit adta, és a' mit tanított, annak ismertetét Olvasóival világos és férfias előadása által megkedveltette. Utóbbi esztendőben a' szelűtés által elgyengülvén, munkás lelke nem szünhetett meg az erejéhez képest való dolgozástól; hanem fogyatkozott egészségének sajnos állapotját az által vigasztalta, hogy Ovidiusnak szomorú könyveit, és Cornélius Gallust magyarra fordíttatta. Midőn illy hasznosan élt a' Nemzetre nézve, fő gondja volt lelki Hívatalára, mellyben olly ditséretesen eljár, hogy mind Halgatóival, mind egyházi Társaival magát mindenkor kedvelteté. Mellyre nézve temetetésén is a' Megyébeli Tiszteletes Urak azt a' betsületet adták meg Esperestjelmek, hogy mind a' templomba, mind a' temetőbe magok vitték. Felette prédikállottak: először Tisz. Angyán János Veszprémi Prédikátor és Superintendentiális Assessor; másodsor Tisz. Pap István, Vilonyai Prédikátor Urak. Ezen érdemes Atya maga után hagyott 3 fiú, és 3 leány gyermeket, 's az elsőben (Gáborban) már azt az örömet érte meg, hogy Háfiz fordítása által őtet az Irói-pályára fellépni szemléthette.

Igazítás. A' Komáromi alvó emberről hibásan irtuk hogy Bécsben másfél esztendő óta fekszik, mint hogy ide csak három hónapok előtt hozták fel; addig Komáromban feküdt.